

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН СЯУЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕНІКАЎ БЕЛАРУСІ, КІРАУНІЦТВА ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАЎ БССР, МІНІСТЭРСТВА КІНЕМАТАГРАФІІ БССР І КАМІТЭТА ПА СПРАВАХ КУЛЬТУРНА-АСВЕТНЫХ УСТАНОЎ ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАЎ БССР

№ 19 (666)

Субота, 8 мая 1948 года.

Цана 50 кап.

Гістарычная перамога

Прайшло тры гады з таго часу, як пераможная Савецкая Армія, кіруючая найвялікшым палкаводцам нашага часу Генералісімусам Сталіным, узяла сцяг Перамогі над злейшым ворагам чалавецтва — гітлераўскай Германіяй.

На працягу чатырох год савецкі народ вёў нечуваную па напружанню і сілу крываваую вайну супроць узброеных банд нямецкага імперызма. Разлічваўчы на маланкавую перамогу, гітлераўскія ваякі спадзяваліся за некалькі тыдняў разграміць Савецкі Саюз і ліквідаваць заваяваны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыяй.

Але вораг жорстка пралічыўся. Прымяняючы мудрую сталінскую стратэгію і тактыку, Савецкая Армія крок за крокам, метадычна знішчала адборныя гітлераўскія дывізіі — спачатку ў актыўнай абароне, а затым, набыўшы сілу і баявога вопыту, перайшла да разраўнага контрнаступлення на ўсіх фронтах вайны.

Усяму свету вядомы першы сакрушальны удар, які быў нанесены савецкімі войскамі немцам у снежні 1941 года ля сцен Масквы.

Імяна тут, пад Масквой, быў развенчаны і назаўсёды пахаваны міф аб неперажывальнасці германскай арміі. Магутнай рукою савецкага сяддата з не быў сарваны арэол неперажывальнасці. Прагрэсіўнае чалавецтва ўсяго свету ўпершыню пераканалася, што ёсць на свеце сіла, здольная не толькі разграміць, але і дабіць нямецкі фашызм.

Ап'яненныя лёгкімі прагулкамі па палях ваянных дзеянняў Заходняй Еўропы, гітлераўскія злышчы былі перакананы ў хуткай перамозе на небасжных прасторах Расіі.

Але нічога іншага, а магутны Савецкі Саюз з'явіўся магілай германскай арміі.

Услед за разгромам гітлераўскіх войск пад Масквой, Савецкая Армія, ажыццяўляючы сталінскі стратэгічны план, разграміла ўшчэнт адборныя нямецкія арміі ў незвычайнай на сваёй сіле сталінградскай бітве.

Гэтым самым быў створаны пераломны этап у ходзе вайны, таму што ініцыятыва ваянных дзеянняў канчаткова перайшла ў рукі Савецкай Арміі. Яе пераможныя сцягі пакрыліся славой беспрыкладных на сваёй стратэгічнай і тактычнай мудрасці баявых аперацый, бліскачэ праведзеных на ўсіх фронтах ваянных дзеянняў і закончаных у Берліне, у логане разбітага ворага.

Чатыры гады суровых ваянных выпрабаванняў савецкага народа прывялі да нашай поўнай перамогі, да знішчэння гітлераўскай Германіі, гэтага расаднічка гвалту, дэмакратыі і чалавечаванішчтва.

Узяўшы высокую сцяг барацьбы супроць чорных сіл нямецкага фашызма, народы нашай Радзімы, наша геранічная армія перамаглі таму, што на чале узброеных сіл і Савецкай дзяржавы стаяў Вялікі Сталін. Пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна савецкі народ не толькі выстаяў у вайне, разграміўшы ворага, але і выратаваў свет ад фашысцкага варварства. Савецкі воін прайшоў не толькі, гарадах і вёсках Еўропы на тым, як пераможа, але, перш за ўсё, як вызваляцель. «У, прызначанні таго факта, — гаворыць таварыш Молатаў, — што савецкі народ выратаваў цывілізацыю Еўропы ад фашысцкіх пагромшчыкаў, народы ўсяго свету бачаць таксама прызначне выключных заслуг правядыра камунізму і вялікага палкаводца Савецкага Саюза Іосіфа Вісар'янавіча Сталіна».

Дзякуючы паспяховаму ажыццяўленню сталінскага плана разгрому нямецка-фашысцкіх войск і гітлераўскай дзяржавы наша Радзіма вышла з вайны яшчэ больш магутнай, узмацнялай і загартаванай. Гэта дало магчымасць гіганцкім тэмпам залучаць раны, нанесеныя вайною, і дасягнуць выдатных поспехаў у трэцім рашучым годзе пасляваеннай сталінскай пяцігодкі, галоўную гаспадарча-палітычную ідэю якой таварыш Сталін так вызначыў: «Асноўная задатка новага пяцігадовага плана заключаецца ў тым, каб аднавіць пацярпеўшыя раёны краіны, аднавіць даваенны ўзровень прамысловасці і сельскай гаспадаркі і затым пераўзвысіць гэты ўзровень у больш шматлікіх значных памерах». Імяна ў вышкі выкамання новай сталінскай

пяцігодкі народ наш не толькі паспяхова пераадолавае цяжкасці пэрыядавага росту і ўздыму сельскай гаспадаркі, але і стварае новыя матэрыяльныя каштоўнасці — фабрыкі, заводы, якіх не было раней.

Яскравым прыкладам гэтага з'яўлення наша рэспубліка.

На самой справе: тое, што раней здавалася немагчымым, робіцца сёння рэальнасцю. Ці мог у недалёкім мінулым беларускі народ, забіты жыхар адстадай украін царскай Расіі, здагадацца, што будзе час, калі на зямлі яго будуць красавацца трактары і аўтамабільныя заводы і цэлая сетка другіх індустрыяльных гігантаў, збудаваных для палепшэння яго добрабыту?

Сталінскія пяцігодкі змянілі аблічча нашай рэспублікі. З'явіліся новыя людзі — рабочы клас з маральнага беларускага насельніцтва, наватары вытворчасці, культуры і тэхнікі, перадавікі сельскай гаспадаркі.

Да іх і павінна быць прыцягнута самая пільная ўвага нашых майстроў літаратуры і мастацтва. Яны павінны быць героямі новых апавесцяў і раману, паэм і ўсіх форм і відаў выяўленчага мастацтва. Народ, які ўнёс немалы ўклад у справу перамогі над фашысцкай Германіяй, высунуў з свайго сэрца незлічоную армію сапраўдных герояў, подзвігі якіх з'яўляюцца залатым паэтычным матэрыялам для вялікіх эпічных абагульненняў.

А між тым, твораў на абарончыя тэмы, якія-б адлюстроўвалі героіку Айчынай вайны і будні партызанскай барацьбы, напісана яшчэ надзвычай мала. Акрамя некалькіх паэм і трох — чатырох апавесцяў, мы нічога больш назваць не можам. Наш чытач чакае добрых раману, апавесцяў, паэм, твораў выяўленчага мастацтва, якія-б з усёй паўнацэннай адлюстроўвалі велічэе духоўна-маральнае і інтэлектуальнае аблічча савецкага чалавека, яго бязмежную адданасць Радзіме, самаахварнасць і адвагу.

Усё гэта з'яўляецца неадкладнай патрэбнасцю, неабходнасцю дня. Імяна зараз, калі чорная рэакцыя ў Еўропе і Амерыцы істэрычна вые аб новай вайне, аб так званым «сусветным панаванні», абагульненне вопыту мінулага, не толькі чыста тэарэтычна, але і ў творах літаратуры і мастацтва, вельмі многаму можа навучыць у моманты сур'ёзных выпрабаванняў.

Зараз, калі мы адзначаем трэцюю гадавіну з дня пераможнага сканчэння вайны, справа гонару ўсіх дзеячоў літаратуры і мастацтва даць творы, вартыя савецкіх людзей, творцаў нашых перамог у Айчынай вайне, герояў сацыялістычных будняў.

Уступаючы ў чацвёрты пасляваенны год, народы нашай Радзімы, шчыльна згуртаваныя вакол свайго любімага правядыра і настаўніка таварыша Сталіна, адзначаюць новымі перамогамі на ўсіх фронтах гаспадарчага і культурнага будаўніцтва. Сведчаннем гэтага з'яўлення непарушае маральна-палітычнае адзінства савецкага народа, якое ён яшчэ раз навочна прадэманстраваў адзінадушнай падпіскай на новую дзяржаўную пазыку — пазыку ўмацавання магутнасці Савецкага Саюза — асновы дмакратыі і міра, аб якую разабюцца ўсе прашукі міжнароднай рэакцыі, адкуль бы яны ні зыходзілі.



У Совеце Міністраў СССР

АБ ВЫПУСКУ ТРЭЦЬЯЙ ДЗЯРЖАЎНАЙ ПАЗЫКІ АДНАЎЛЕННЯ І РАЗВІЦЦА НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ СССР

У мэтах прыцягнення сродкаў насельніцтва для выканання Дзяржаўнага плана аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР трэцяга рашучага года пасляваеннай пяцігодкі і датэрміновага ажыццяўлення ўсяго пяцігадовага плана дзяржаўнага і культурнага будаўніцтва, Совет Міністраў Саюза ССР пастанавіў:

1. Выпусціць Трэцюю Дзяржаўную пазыку аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі

СССР на суму 20 мільярдаў рублёў тэрмінам на 20 год.

2. Аблігацыйныя пазыкі і прыбыткі ад іх, у тым ліку і выйгрышы, вызваліць ад абкладання дзяржаўнымі і мясцовымі падаткамі і збораў.

3. Зацвердзіць прадстаўлення Міністэрствам Фінансаў СССР умовы выпуску Трэцяй Дзяржаўнай пазыкі аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР.

Паведамленне Міністэрства Фінансаў СССР

Трэцяя Дзяржаўная пазыка аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР, якая выпушчана 2 мая 1948 года на суму 20 мільярдаў рублёў, размешчана к зыходу 4 мая на 20.119 мільянаў рублёў, з перавышэннем устаноўленай сумы

выпуску пазыкі на 119 мільянаў рублёў. Падпіска на пазыку прадаўцаца.

Міністр Фінансаў Саюза ССР

А. КАСЫГІН.

5 мая 1948 г.

Дзень большэвіцкага друку

Трыццаць шэсць гадоў прайшло з таго дня, як выйшаў першы нумар большэвіцкай газеты «Праўда», заснаванай па ўказанню В. І. Леніна таварышам І. В. Сталіным. Газета «Праўда» з'явілася магутнай зброяй у руках большэвіцкай партыі ў справе ўмацавання яе арганізацыі, а таксама ў справе заваявання ўплыву ў масах. Як масавая рабочая газета, «Праўда» нарадзілася разам з новым уздымам рэвалюцыйнага руху і адыграла выключна вялікую ролю калектыўнага прапагандыста, арганізатара мас. У сувязі з гэтым дзень з'яўлення «Праўды» — 5 мая — было вырашана лічыць днём свята нашага друку.

Сіла большэвіцкага друку ў тым, што ён мае слаўныя баявыя традыцыі, выхаваныя ў ім Леніным і Сталіным, якія сталі ля вытокаў нашага друку, расцілі і вучылі яго «казарь светлом навуковага сацыялізма кожную з'яву», быць заўсёды на ўзроўні задач і патрабаванняў часу.

Ленін і Сталін далі наказы нашаму друку быць заўсёды высокаідэйным, партыйным, трымаць непарушную сувязь з народам, быць праўдзівым. Гэтым асабліваці большэвіцкага друку робіць яго выключна папулярным і любімym у народе. Савецкія людзі не мысляць сваё духоўнае жыццё без друкаваных слова, бо ідзе ў свеце, як у нас, гэтакі слова не з'яўляецца такім праўдзівым, аўтарытэтным, свабодным. Друк наш служыць інтарсам народа, барацьбе за новы, сацыялістычны свет.

Друк з'яўляецца самай моцнай і самай вострай зброяй у руках партыі ў справе будаўніцтва ў нашай краіне новага камуністычнага грамадства. Усюды і заўсёды ён з'яўляўся і з'яўляецца першым памочнікам партыі, сапраўды калектыўным агітатарам, прапагандыстам і арганізатарам.

Барацьба за савецкую ўладу, стаўленне савецкай ўлады, грамадзянскай вайны супроць усіх і ўсялякіх ворагаў маладой краіны, гады аднаўлення народнай гаспадаркі, разгортванне сацыялістычнае будаўніцтва — індустрыялізацыя і калектывізацыя краіны, барацьба з рознымі контррэвалюцыйнымі сіламі ўнутры краіны, — усё гэта ступі, у якія друк паслядоўна прыводзіў палітыку партыі.

Асабліва заслугі належаць нашаму друку ў суровыя гады Вялікай Айчынай вайны савецкага народа супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Ен быў на ўзбраенні чарода, палымна заклікаў народ да змагання за чэсць і свабоду сваёй Радзімы, патхняў савецкіх людзей верай у нашу перамогу, выхоўваў высокія пачуцці савецкага патрыятызма, савецкай нацыянальнай гордасці.

Большэвіцкі друк Беларусі адыграў велізарную ролю і ў справе арганізацыі ўсенароднага партызанскага руху. На часова акупіраванай немцамі тэрыторыі БССР выходзілі тры рэспубліканскія газеты, 12 абласных, 142 раённых і міжраённых, сотні рукапісных часопісаў, нацыянальных газет, тысячы адозваў. У савецкім тыле і ў франтавых абстаінах выдаваліся газеты «Савецкая

Беларусь», «За Савецкую Беларусь», «За свабодную Беларусь», часопісы «Партызанская дубінка», «Раздліны фашысцкую гадзіну», многія кнігі, брашуры, плакаты.

Цяпер большэвіцкі друк Беларусі закліканы партый вырашаць задачы адкавага часу аднаўлення разбуранай ворагам гаспадаркі і культуры рэспублікі. Нашы газеты і часопісы, колькасць якіх даўно дасягнула даваеннай колькасці, мабілізуюць працоўныя масы на геранічную працу па выкананню новай Сталінскай пяцігодкі — пяцігодкі аднаўлення і далейшага развіцця краіны. Адкаваная і вялікая задача! Наш друк прымае зараз да няўхільнага выканання ўказанні ЦК ВКП(б) аб значным палепшанні якасці сваёй працы. Перад ім стаяць задачы — быць на вышнім патрабаванню, што прад'яўляе большэвіцкая партыя, жыццё.

Пастановы ЦК ВКП(б) па ідэалагічных пытаннях адыгралі і адыгрываюць вялікую ролю ў барацьбе з правамі апалітычнасці, безідэйнасці, фармалізма ў галіне літаратуры і мастацтва. Трэба павышаць патрабавальнасць да публікуемых матэрыялаў. Задача заключаецца ў тым, каб і наша газета «Літаратура і мастацтва» і часопісы «Полымя», «Беларусь», «Вожжы», «Бярозка», альманах «Советская Отчизна» заўсёды высока трымалі сцяг партыйнасці ў літаратуры і мастацтве, дамагаліся высокага ідэйнага ўзроўня сваёй работы.

Важнае значэнне ў рабоце нашых газет і часопісаў набывае пытанне прыняццёвай крытыкі і бібліяграфіі, закліканай выхоўваць чытачоў, дапамагаць росту літаратурных і мастацкіх кадраў. Мы павінны бязлітасна выкрываць «крытыкаў», якія дзейнічаюць не аб'ектыўна, а падчас пускаюць у ход дубінку. Нам патрэбна моцная, праўдзівая крытыка, якая будзе рухаць наперад развіццё нашай літаратуры, нашага мастацтва.

Адной з важнейшых задач павінна быць прапаганда савецкага патрыятызма, выхаванне ў савецкіх людзей пачуцця гордасці за сваю сацыялістычную Радзіму, паказ перавагі нашага ладу, культуры над буржуазным, капіталістычным ладам і яго культурай, якая загнівае, рашучая барацьба з правамі нізкакалянацтва перад усім замежным. Цяпер, у перыяд наступовага пераходу ад сацыялізму да камунізму, літаратура і мастацтва закліканы весці рашучае наступленне на перажыты капіталізм і сьведомасці савецкіх людзей.

Нарэшце, задача нашага друку, работнікаў літаратуры і мастацтва — быць заўсёды бліжэй да жыцця, свечасова заўважаць і паказваць нараджэнне новага, заахваджаць лабрыя пачынанні, ініцыятыву мас і гэтым самым развіваць шырай і шырай сацыялістычнае свабодніцтва за выкананне пяцігодкі ў чатыры гады, за далейшы ўздым прамысловасці, сельскай гаспадаркі, культуры.

Будзем памятаць выказванне В. І. Леніна, якое гучыць у святле сёнешніх задач з новай сілай: «Літаратура павінна стаць партыйнай. Насуперак буржуазным нормам, насуперак буржуазнаму прадпрыемальніцтву, гандлярскаму друку, насуперак буржуазнаму літаратурнаму кар'ерызму і індывідуалізму, «барскаму анархізму» і пагоні за жыццём, — сацыялістычны пролетарыят павінен высунуць прышчы партыйнай літаратуры, развіць гэты прышчы і правесці яго ў жыццё на магчымасці ў больш поўнай і цэльнай форме. У чым-жа заключаецца гэты прышчы партыйнай літаратуры? Не толькі ў тым, што для сацыялістычнага пролетарыята літаратурная справа не можа быць зброяй наміны для асоб або груп, яна не можа быць наогул індывідуальнай справай, незалежнай ад агульнай пролетарскай справы. Далоў літаратару беспартыйнасць! Далоў літаратару звыш-чалавечы! Літаратурная справа павінна стаць часткай агульна-пролетарскай справы».

Савецкі друк, дзейнасць якога настолькі шматгранная, як і шматгранная дзейнасць нашай партыі, будзе і надалей магутнай зброяй у нашым паспяховым руху наперад, у барацьбе за вялікую справу партыі Леніна — Сталіна, за поўную перамогу камунізму.



На першмайскай дэманстрацыі працоўных у Мінску 1-га мая 1948 г.

Фота Г. Бугаенкі.

МАРКС—ЭНГЕЛЬС АБ МАСТАЦКАЙ ТВОРЧАСЦІ

Свята вялікай перамогі

Акрамя агульнага вучэння аб ба...

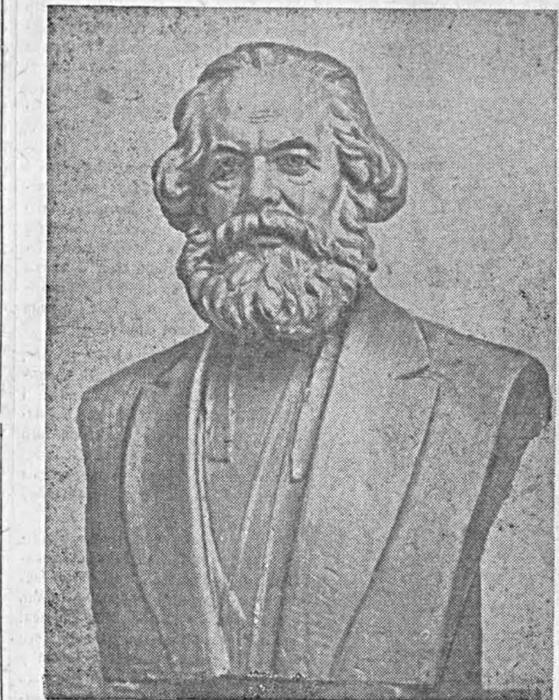
ніжка пэўнага рашэння і нават...

Вучэнне Маркса — Энгельса аб...

Маркс—Энгельс першымі правіла...

Адназначны гістарычны місію...

Асноўным выдучым і арганізую...



Карл Маркс. Бюст работы заслужанага дзеяча мастацтва БССР А. Глебава.

решань, як мы, немцы, гаворым, у...

Як на дэкаратывны прыклад гэта...

вызваленне рабочага класа павінна...

У ацэнцы трагедыі Ласалы «Франц...

Тое-ж самае гаварыў Энгельс:

Мастацкія вобразы, па думцы...

Недахопам абмалюўкі вобразаў...

22 чэрвеня 1941 года фашысцкая...

Першыя поспехі нямецка-фашысц...

У сваёй прамоў ад 3 ліпеня...

І калі першыя месяцы вайны со...

Вялікая Айчынная вайна адмы...

Дзень 9 мая 1945 года стаў днём...

Падпалкоўнік М. Досін

Летам 1944 года наша рэдакцыя...

Падпалкоўнік М. Досін

Генеральная бітва пад Масквой...

Паказальнікам сілы Савецкай Ар...

Летам 1944 года наша рэдакцыя...

Нарэшце, надыйшоў завяршальны...

Савецкі народ адзіна адзіна веў...

Савецкі народ льючы сваю радзі...

Савецкі Саюз перамог у Вялікай...

Сцягам гэтай барацьбы за чэсьць...

У той час, калі савецкія людзі...

Але цвёрда і няухільна праводзі...

Кіруючыся міралюбівымі мэтамі...

В. І. Ленін аб манументальнай прапагандзе

Гісторыя рэвізія савецкага вы...

«Мастацтва належыць народу. Яно...

М. КЕРЗІН

Гэтыя вялікія задачы сапраўды...

Карціна, кампазіцыйная скульп...

кавай палітычнай падрыхтаванасці...

Дастаткова ўспомніць фармалі...

Трыба сказаць, што былі адно...

двор'ем, а фармалістычныя былі...

У нас, у Беларусі, манументаль...

Такія вынікі першых спроб тлу...

адкрыццё помнікаў ужо мела вял...

Ад з'яўлення першых часовых...

У нас на Беларусі першы помнік...

рэльеф, што ўпрыгожвае прэзіды...

Вялікая Айчынная вайна не зні...

Усеазамай выстаўцы ў Маскве,

прывесчай 30-годдзю Савецкай...

Гэтыя вынікі былі дасягнуты ў...

Дасягнутыя поспехі ні ў якой...

ПЕРШЫ ТОМ ТВОРАЎ І. В. СТАЛІНА НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

П. КАВАЛЁУ

РАЗГОРТАЦЬ ЛІТАРАТУРНЫ РУХ У АБЛАСЦЯХ

Беларуская савецкая літаратура, усе яе кадры працуюць зараз выдатна, каб поўнасьцю і паспяхова выканаць вялікія задачы, што пастаўлены партыяй і народам.

Выкананне гэтых адзінаццаці задач будзе залежыць ад напружанай працы кожнага пісьменніка, ад усведамлення ім свайго пачэснага абавязку. Але выкананне гэтых задач залежыць яшчэ і ад таго, як дбаць, як клапаціцца аб выхаванні маладых кадры літаратуры, што ідуць у наша асяроддзе, у нашу літаратуру з прадпрыемстваў і калгасаў, з навучальных устаноў і іншых галін і ў часткаў практычнай дзейнасці.

Цяпер ужо можна з упэўненасцю сцвярджаць, што справа арганізацыі літаратурных аб'яднанняў у абласных поўнасьцю сябе апраўдала. Яна з'яўляецца вельмі важным звяном у выхаванні маладых пісьменнікаў; перад намі — вялікая праца наперадзе па выяўленню ўсяго здольнага, даравітага, што ёсць на перыферыі.

Сапраўды, работа такіх літаратурных аб'яднанняў, як Брэсцкая і Магілёўская, паказваюць, што там растуць здольныя маладыя пісьменнікі. У гэтых аб'яднаннях сістэматычна праводзіцца вучоба маладых — і тэарэтычная і практычна-творчая. Абароўваючы рэчы маладых пісьменнікаў, самі ўдзельнікі гэтых збораў — «серады», «чавверы», павышаюць свае веды.

У Брэсце і Магілёве, пры актыўнай дапамозе і кіруючых аб'ектаў КП(б)Б, выявіліся здольныя маладыя літаратары. П. Чарных раней пісаў невялічкія апавяданні; цяпер ён закончыў аповесць «Палі вайны», якая прысвечана вельмі важнай і актуальнай тэме — калгаснаму будаўніцтву, класовай барацьбе ў вёсцы заходніх абласцей рэспублікі, М. Ткачоў, які быў вядомым як журналіст, аўтар некалькіх апавяданняў, цяпер упарта і сур'ёзна працуе над завяршэннем рамана «Агні Сожы» — пра партызанскі рух на Магілёўшчыне.

І ў Магілёве і ў Брэсце выявіліся здольныя паэты. Н. Гарульскі, аўтар двух пэм, Н. Чарняў, аўтар добрага цыкла вершаў пра савецкіх партызан, паэты Д. Савасеў, А. Пысін, Э. Валасевіч, драматург А. Малік і інш., — усе яны дорадуць не толькі ў абласной, але і ў рэспубліканскай прэсе.

Тадзеніцкія кадры літаратурнай моладзі ёсць і ў Гомелі, і ў Пінску, і ў другіх абласцях.

Задача Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР — заўважыць гэтую добрую працу літаб'яднанняў і ўсіммерна яе пашыраць. Як не падтрымаць, напрыклад, такую добрую справу, што пачалі ў Брэсцкім і ў Магілёўскім літаб'яднаннях, — дапамогу кіраўнікам партызанскага руху ў напісанні кніг пра баявыя справы народных месціўцаў. Гэта вельмі пахвальная справа!

Апрача Магілёўскага і Брэсцкага, літаб'яднанняў працуюць зараз пры

НОВЫЯ ДАМЫ КУЛЬТУРЫ

У раённых цэнтрах і вёсках Баранавіцкай вобласці — у вёсках Басавічы, Броднікі і Барозука, Новагрудскага раёна, — нядаўна пачалі працаваць сельскія Дамы культуры.

Новыя Дамы культуры адкрыліся ў Турчэцкім і Жукавіцкім раёнах.

савецкага, Мірскага раёна. Усяго за чатыры месяцы гэтага года ў Баранавіцкай вобласці адкрыта 14 новых сельскіх Даму культуры. Да першамайскага свята Дамы культуры адкрыліся таксама ў Ляхавіцкім, Несвіжскім і Слоніўскім раёнах.

Недасатковата матываванасць у паказе ўчэнкаў і паводлін героя, слабае веданне яго псіхалогіі часам выдучае да замены мастацкага паказу сухой публіцыстыкай. Гэта, на жаль, часцей здараецца пры абмаляванні вобразу станоўчага героя.

Нема сумненняў у тым, што ў мастацкіх творах, у якіх больш поўна раскрыты зноўдзіць і тэма жыцця калгаснай вёскі, і тэма індустрыялізацыі нашай рэспублікі. Чакае свайго летаніца вялікая знапея партызанскай барацьбы на Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Нарэшце, амаль не кратаным застаецца ў нашай літаратуры жыццё слаўнай савецкай інтэлігенцыі, якая сваёй самаадданай працай спрыяе росквіту нашай сацыялістычнай Бацькаўшчыны.

Глыбокае вывучэнне жыцця, настойлівае авалоўванне магучай тэарэтычнай зброй — марксізма-ленінізма, упертае ўдасканалванне прафесійнага майстэрства — неабходнейшая ўмова ўзніцця мастацкага ўроўню нашай літаратуры.

ваў вялікае значэнне падрыхтоўкі паўстанца, набыццю зброі і навучнаму валоўддзю гэтай зброяй, арганізацыі баявых дружын, выпрацоўкі плана паўстання і г. д. Важныя тактычныя палажэнні распрацоўвае таварыш Сталін у артыкуле «Часовы рэвалюцыйны ўрад і сацыял-дэмакратыя». Разбіваючы довады меншавікоў, таварыш Сталін даказвае неабходнасць часовага ўраду, як рэвалюцыйна-дэмакратычнай дыктатуры пролетарыята і сялянства. Таварыш Сталін падкрэслівае, што гэты ўрад павінен будзе праводзіць магчыма глыбей дэмакратычныя пераўтварэнні і ажыццяўляць праграму мінімуму, не чакаючы ўстаноўчага сходу.

Пасля таго, як снежаньскае паўстанне пацярпела вылучу, таварыш Сталін рашуча выступае супроць здрадніцкіх заяў меншавікоў аб тым, што «не трэба было брацца за зброю». У выдатным артыкуле «Дзе схаваткі» таварыш Сталін дае глыбокі аналіз няўдачы снежаньскага паўстання і робіць на падставе гэтага аналізу рэвалюцыйныя вывады.

«Згуртаваная партыя, арганізаваная партыя паўстанне і палітыка наступлення — вось што нам трэба сёння для перамогі паўстання».

У першы том твораў увайшла выступленне таварыша Сталіна на IV аб'яднучым з'ездзе РСДРП і рад артыкулаў, прысвечаных пытанням, якія абмяркоўваліся на з'ездзе. Сярод іх важнае месца заняло аграрнае пытанне. Таварыш Сталін у сваёй прамове на з'ездзе «Аб праглядзе аграрнай праграмы», а таксама ў артыкулах «Аграрнае пытанне» і «Да аграрнага пытання» вёў барацьбу супроць меншавіцкай партыі і разам з Леніным выступаў за нацыяналізацыю зямлі.

Артыкулы таварыша Сталіна на пытаннях тактыкі партыі і буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі складалі вельмі каштоўнае багацце марксісцкай навукі. Ленін і Сталін заклікалі асновы той рэвалюцыйнай тактыкі партыі большэвікоў, пры дапамозе якой рабочая і сялянская нашай краіны скінулі царызм і атрымалі вялікую перамогу ў Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Першы том твораў І. В. Сталіна завяршаецца яго работай «Анархізм і сацыялізм», накіраванай супроць рускіх анархістаў і іх групеўкіх вучняў, якія спрабавалі «крытыкаваць» марксізм. Хоць гэта работа па раду прычын і не была скончана таварышам Сталіным, тым не менш, яна ўяўляе цэласную працу па тэорыі марксізма. У ёй, побач з крытыкай анархізма, вызначаны асновы светлагляду марксісцкай партыі — дыялектычны і гістарычны матэрыялізм, абгрунтавана неабходнасць сацыялістычнай рэвалюцыі і дыктатуры пролетарыята. Гэта праца з'яўляецца ўзорам сплуучыня марксізма з навадзенымі задачамі рэвалюцыйнай барацьбы рабочага класа.

На падставе дасканальных прыкладаў з жыцця прыроды і грамадства таварыш Сталін дае выключна навуковае азначэнне сутнасці дыялектычнага метаду. Жыццё нельга лічыць чымсьці нязменным і застылым, яно ніколі не спыняецца на адным узроўні, яно знаходзіцца ў вечным руху, у вечным проціпаставленні.

Нарэшце, заўважаецца настойлівае і ў раздзелах выдучае досць плённае імкненне пісьменнікаў раскрасці сродкамі псіхалагічнага аналізу духоўны і маральны вобраз сацыяльнага чалавека — актыўнага змагагара за камунізм. Пры гэтым трэба адзначыць, што найбольшы ўдзел звычайна падаюць на катэгорыю «спрыяючых» герояў, чыё імя — дэгіён (Васіліна, Бірозка, Алена і інш.).

Гарачыя дыскусіі, якія разгарнуліся вакол рамана «Пад мірным небам» і аповесці «Цёплае дыханне», сведчаць аб тым, што гэтыя творы нечым значным зацікавілі нашых грамадскіх. Іх станоўчыя якасці — актуальнасць тэмы. Але, апрача гэтага, звярнула на сябе ўвагу і тое новае і каштоўнае, што павінна з'явіцца важным элементам ідэяна-творчага руху нашай літаратуры, пэўнай ступенню яе перабудовы.

Аднак, нашым пісьменнікам прадстаіць вялікая і сур'ёзная школа на шляху да высокага ўроўню мастацтва. Неабходна рашуча пераадолець вузкі бытавызм, скванасць абмежаванымі колам жыццёвых назіранняў. Справа не ў тым, што падзеі, якія адбываюцца ў творы, часам не адуць далей калгаса, вёскі. Як вядома, зусім непатрэбна, змтай яе разрашэння шырокай праблемы, даваць безліч розных градаў і сёл, разгортваць ёсконную панараму воб-

В. ПАНКРАТАЎ

крытыкуе апартуістычную тэорыю сацыялінасці і абгрунтоўвае значэнне сацыялістычнай свядомасці ў рабочым руху, значэнне рэвалюцыйнай тэорыі і рэвалюцыйнай партыі для барацьбы рабочага класа.

У капіталістычным грамадстве, зазначае таварыш Сталін, існуе два вялікія класы — буржуазія і пролетарыят, і паміж імі ідзе барацьба не на жыццё, а на смерць. У адпаведнасці з рознымі жаццёвымі умовамі буржуазія і пролетарыят выпрацоўваюць буржуазна і сацыялістычную свядомасць.

Сацыялістычная свядомасць, г. зн. навуковы сацыялізм, адначасе таварыш Сталін, асновам на глыбокіх навуковых ведах. «Носьбітамі» навукі з'яўляюцца інтэлігенты, у тым ліку, напрыклад, Маркс, Энгельс і іншыя, якія маюць і час і магчымасць стаць на чале навукі і выпрацаваць сацыялістычную свядомасць. Несці сацыялістычную свядомасць у пролетарыят, у рабочы рух абавязаны ўсе сацыял-дэмакраты, у тым ліку і рабочая сацыял-дэмакратыя, а не толькі інтэлігенты.

Работы таварыша Сталіна «Коротка аб партыйных рознагалоссях» і «Адказ «Сацыял-дэмакрату» мёлі быўшэйшае значэнне ў ідэйным разгрома меншавізма, тэарэтычным абгрунтаванні кіруючай ролі рэвалюцыйнай сацыял-дэмакратыі ў вызваленчай барацьбе рабочага класа. Развіццё таварышам Сталіным палажэння аб актыўнай ролі ідэй, аб ролі сацыялістычнай свядомасці з'явілася буйным укладам у абгрунтаванне партыі новага тыпу — большэвіцкай партыі.

Рад работ, якія увайшлі ў першы том твораў І. В. Сталіна за ўсё, артыкул «Клас пролетарыяту і партыя пролетарыяту» прысвечаны абароне ленінскага вучэння аб партыі, абгрунтаванню арганізацыйных асноў большэвізма.

Таварыш Сталін рэзка выкрывае апартуістызм меншавікоў у арганізацыйных пытаннях. Ён абараняе праправаўня ў кішэ «Крок наперад, два крокі назад» арганізацыйнае палажэнні Леніна аб партыі, які перадаем, свядомым, арганізаваным і рэвалюцыйна рабочага класа, які вышэйшай форме арганізацыі рабочага класа, як уваваселенні сувязі перадавога атрлада з мільённымі масамі рабочага класа; аб адзінай пролетарскай дыяцыпліне, як неабходнай умове адзінства радоў партыі; аб дэмакратычным цэнтралізме, як аснове арганізацыйнай будовы і функцыянавання партыі; аб інтэрынацыялісцкім прынцыпе ў пабудове пролетарскіх класавых арганізацый.

Крытыкуючы фармулёўку Мартава, які ўяўляў сабе партыю нахштальт філасофскай школы ці банкету, куды звольны доступ для кожнага, хто спачувае партыі, таварыш Сталін неаднаразова падкрэслівае, што партыя большэвікоў ёсць крэпкая, дзверы якой адкрываюцца толькі для вартых, толькі для правераных.

Падводзячы вынікі разгляду пытання аб членстве ў рэвалюцыйнай партыі пролетарыята, таварыш Сталін паказвае вялікі сэнс і значэнне вызначэння членства партыі, якое дадзена ленінскай фармулёўкай першага пункта Статута партыі.

У артыкуле «Як разумее сацыял-дэмакратыя нацыянальнае пытанне?» (1904 г.) дзеяца тэарэтычнае абгрунтаванне і растлумачэнне праграмы марксісцкай партыі па нацыянальнаму пытанню, выкрываецца буржуазна-нацыяналізм групеўкіх федэралістаў — сацыял-дэмакрату і іншых

траваннімі, якія прад'яўляюцца да сучаснага савецкага пісьменніка.

З'яўленне названых праявічых твораў аб калгасным жыцці і будаўніцтве індустрыяльных гігантаў на Беларусі становіць сабой зямнальну веху ў нашай пасляваеннай літаратуры. Справа ў тым, што гэтыя творы — у жанрах рамана і аповесці — сведчаць аб настойлівым і сур'ёзным пошуках манументальнай формы, у якой захаваны больш шырокія магчымасці да мастацкіх абгульчванняў.

Аўтары бачаць і разуменне тую крыніцу, з якой савецкі чалавек чэрпае багатырскія сілы, якая жыццё яго волю да перамогі, падтрымлівае ў ім язгасную веру ў будучыню. Гэта адчуваецца і ў агульным жыццёва-вядучым-на-пачасным тоне твораў, і ў грамадскай асэнсаванасці падзей, і ў паказе характараў герояў. Асноўныя героі твораў — жыццёвыя паводле сваіх спраў і ўчынкаў, яны нясуць у сабе тыя рысы і якасці, якія спраўды ўласівы нашым людзям.

Думкамі аб шчасці роднай савецкай зямлі жывуць дэмабілізаваныя воіны Мартыі Баразна, Міркіян Малазёмаў («Пад мірным небам»), Рыгор Швед, партызан Лапач («Вяснянка»), Марцін («Гарачы жыццё»), Кораб, Барозка («Цёплае

На шляху да высокамастацкіх твораў

Н. ПЕРКІН

У нашы дні замерына ўзраслі патрабаванні да літаратуры. Здольнасць усебакова ацэньваць мастацкі твор мае цяпер неабмежаванае кола спецыялістаў-філолагаў або крытыкаў, а ўсе савецкія людзі, якія авалоўваюць лепшымі здабыткамі культуры, усведамляюць сваю ролю ў сусветнай гісторыі.

Вялікіх напругаў ажыццяўляюць пачуцці савецкага чалавека, жыццё высокімі парывамі яго душы, паказваюць веліч яго ў працы і змаганні, унімаць і ўслаўляць самыя смелыя яго думкі і мары, — ці не начэснае і высокароднае гэта прызначэнне савецкага пісьменніка?

Разумеючы сваю ролю, усведамляючы і тое, наколькі яна не падобна да ролі пісьменніка ў буржуазным грамадстве, сучасны савецкі пісьменнік са шчырым сэрцам прымае той суровы крытэрыі, з якім грамадскі падходзіць да ацэнкі яго творчых здабыткаў.

З поўным правам можна сцвярджаць, што ў беларускай літаратуры цэнтральнае месца пачынае займаць тэма пасляваеннага аднаўлення. На гэтую тэму напісаны воінныя вершы і пэмы П. Броўкі, М. Танка, А. Куляшова, А. Валенчы, П. Панчанкі, М. Калачыскага і інш. Але большага размаху яна дасягнула ў мастацкай прэсе,

Гэтыя творы ўспрымаюць пачуцці савецкага чалавека, жыццё высокімі парывамі яго душы, паказваюць веліч яго ў працы і змаганні, унімаць і ўслаўляць самыя смелыя яго думкі і мары, — ці не начэснае і высокароднае гэта прызначэнне савецкага пісьменніка?

КАБ КВІТНЕЛА ЛЮБІМАЯ АЙЧЫНА

☆☆☆

☆☆☆

☆☆☆

Падпісваюцца пісьменнікі

Актыўна прайшла падпіска на Трэцію Дзяржаўную пазыку аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі ў Саюзе савецкіх пісьменнікаў Беларусі.

На сходзе выступілі ў усхваляванымі прамовамі ўдзельніцы беларускіх пісьменнікаў.

— Гэта пазыка, — гаворыць Пятро Глебка, — дапаможа нам дамагчыся яшчэ большага ўздыму сацыялістычнай гаспадаркі.

Слова барэ Кандрат Крапіва: — У нашай савецкай грамадскай стала добрай традыцыяй кожны год даваць пазыку сваёй дзяржаве.

Працоўны Саюз савецкага ахвотна падпісваюцца на пазыку, бо заўсёды бачыць увасабленне яе ў новых заводах, урэдках палях. Капіталісты думалі, што мы пойдзем, знішчылі шпанку, прасіць долар. Але гэта не здарылася і шпікі не здарыліся, бо савецкая дзяржава карыстаецца падтрымкай усяго народа.

— Да 1939 года, — кажа ў сваім выступленні Максім Танк, — я жыў у Заходняй Беларусі. Пазыкі, якія выпускалі ў панскай Польшчы, клаліся на плечы працоўных вялікім цяжарам. Зусім іншае ў нас, у Савецкім Саюзе. Дзень падпіскі на дзяржаўную пазыку ператвараецца ва ўсенароднае свята, бо кожны працоўны рубель умацоўвае магучасць нашай Радзімы, наш добрабыт.

Воплескімі сустрэкамі заява Якуба Коласа, які падпісаўся на 30.000 рублёў.

На 15.000 рублёў падпісваецца літаратурнавацтва Іван Гутараў, Кандрат Крапіва дае ў пазыку дзяржаве 11.500 рублёў, Міхась Лынькоў і Максім Танк — па 9.000, Пятроў Броек — 8.000, Пятро Глебка — 7.500, Аркадз Куляшоў — 7.000.



Работнікі тэатра оперы і балета падпісваюцца на пазыку. На здымку (злева направа): І. Пітарскі, К. Мулер, Р. Млодэк, Фота Г. Бугаенкі.

Залог шчаслівай будучыні

З пачаткам вялікай рэдакцыі сустрэлі работнікі Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета ўрадавае паведамленне аб выпуску 3-й Дзяржаўнай пазыкі аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР.

На многалюдным мітынгі, які адкрыла старшыня мясцовага Я. Уласа, першым узаў слова сакратар партыйнай арганізацыі тэатра В. Нікіфаровіч. Ён гаварыў аб значэнні савецкіх дзяржаўных пазык, якія накіраваны на ўзніццё народнай гаспадаркі краіны, на умацаванне магучасці Радзімы, на росквіт сацыялістычнай культуры.

Пасля мітынга пачалася падпіска. На 220 процантаў ад сумы свайго месячнага заробку падпісалася канцэртмайстар балета В. Русіяна. Пятарамесечны заробак аддаюць у пазыку дзяржаве артысты: І. Александровіч, І. Балоцін, М. Дзінісаў, Р. Млодэк, К. Мулер. У гэты дзень 461 работнік тэатра падпісаўся на суму 358.900 рублёў. Падпіска прадаўжаецца.

Многалюдны мітынг адбыўся ў Беларускай Дзяржаўнай драматычнай тэатры імя Яны Купалы. Да 17 гадзін 3 мая падпіскай было ахоплены 96 процантаў работніцкага тэатра. Да рэдакцыі 4 мая работнікі тэатра падпісаліся на 3-ю Дзяржаўную пазыку аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР.

Агульная сума падпіскі складала 102.300 рублёў, або 102,35 процантаў ад сумы месячнай зарплаты. Народны артыст БССР лаўрэат Сталінскай прэміі В. Платонаў і народны артыст БССР Л. Рахленка пазычылі дзяржаве двухмесячны заробак. На 182 процанты свайго акадэмічнага заробку падпісаліся артысты БССР лаўрэат Сталінскай прэміі І. Ждановіч. На паўтарымесячны заробак падпісаліся народны артыст БССР В. Галіна і Л. Ржэцкая, заслужаны артыст

Паведамленне аб выпуску Трэція Дзяржаўная пазыкі аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР рэдакцыя сустрэлі мастакі рэспублікі. Адзінадушная падпіска на новую пазыку яны прадэманстравалі сваю любоў і адданасць партыі і савецкай дзяржаве.

Лаўрэат Сталінскай прэміі З. А.

Вітаем пастанову

Дружна прайшла падпіска на 3-ю Дзяржаўную пазыку аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР у Міністэрстве кінематографіі БССР.

На працягу адной гадзіны пасля аб'яднання на радыё пастановы Савета Міністраў СССР аб выпуску новай пазыкі падпіскай былі ахоплены ўсе работнікі Міністэрства. Агульная сума падпіскі складала 25.100 рублёў, або 111 процантаў да месячнага фонда заробатнай платы.

У залі, дзе сабраліся на мітынг работнікі кіностудыі «Беларусь-фільм», быў устаноўлены радыёпрыёмнік. З вялікай увагай было праслухана паведамленне аб выпуску 3-й Дзяржаўнай пазыкі аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР.

Да пяці гадзін вечара ў кіностудыі «Беларусьфільм» падпіскай было ахоплены 154 чалавекі. Сума падпіскі складала 114.525 рублёў.

Адзінадушная падпіска

3 мая адбыўся мітынг супрацоўнікаў Кіраўніцтва па справах мастацтва пры Саюзе Міністраў БССР.

З паведамленнем аб выпуску новай дзяржаўнай пазыкі выступіў сакратар партарганізацыі Я. Яўрэмаў. Ён заклікаў усіх супрацоўнікаў Кіраўніцтва падпісацца на новую дзяржаўную пазыку не менш, чым на месячны аклад заробатнай платы.

Падпіска была скончана ў 18 гадзін. Супрацоўнікі падпісаліся на суму 22.415 рублёў, што складае 100 процантаў месячнага заробку.

З вялікім уздымам і натхненнем праслухалі работнікі Камітэта па справах культуры паведамленне аб выпуску новай дзяржаўнай пазыкі.

Выступіўшы на сходзе т. т. Сасіян, Кукушкін, Коўшар і іншыя ўдзельнікі пастановы Савета Міністраў СССР аб выпуску новай пазыкі.

Праз гадзіну ўсе супрацоўнікі Камітэта Цэнтральнага лекцыянага бюро, бібліятэчнага калектара, метадычнага кабінета і Галоўкультзабеспячэння былі ахоплены падпіскай. Асабліва вынікова каляктыў супрацоўнікаў Цэнтральнага лекцыянага бюро, які за 20 хвілін закончыў падпіску сярод сваіх супрацоўнікаў і даў у пазыку дзяржаве 129 процантаў ад агульнай сумы месячнага заробку.

У пазыку дзяржаве

На высокім ідэйным узроўні прайшоў мітынг навуковых і навукова-тэхнічных супрацоўнікаў Акадэміі навук Беларускай ССР, прысвечаны пастанове ўрада аб выпуску Трэція Дзяржаўная пазыкі аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР.

Калектыў супрацоўнікаў Акадэміі навук БССР з пачаткам глыбокага задумвання вітаў выпуск новай пазыкі, заклікаў садзейнічаць паспяховаму выкананню плана пасляваеннага стадыяна п'ягодкі.

Работнікі Акадэміі навук БССР падпісаліся на суму 996.920 рублёў, што складае 109,3% ад сумы месячнага заробку.

Культурна-асветная работа ў дні сяўбы

Актыўны сельскіх клубў рэспублікі арганізавалі выяздныя агітацыйныя брыгады для абслугоўвання калгаснікаў і сялян-адаасобнікаў у дні веснавай сяўбы. Пры Кабшчанскай вясце-чыталні, Гарадоцкага раёна, Віцебскай вобласці, створаны ў ліку сельскай інтэлігенцыі дзве брыгады. З пачаткам палых работ яны выехалі ў калгасы сельсавета. Сельскія актывісты праводзяць у калгасніцкай гутарцы на агульнапалітычныя і сельска-гаспадарчыя тэмы, арганізуюць прагарты новых кіно-фільмаў, канцэрты мастацкай самадзейнасці.

Добра падрыхтаваліся да пачатку палых работ актывісты Хойніцкага і Ельскага раённых Дамов культуры. Складзена праграма культурнага абслугоўвання сельскага насельніцтва. Пасля лекцый, гутарак перад калгаснікамі выступаюць

удзельнікі агітбрыгад з мастацкім чытаннем, музыканты, танцоры. У час сяўбы агітбрыгады наведваюць усе калгасы раёна.

Перад пачаткам вясенне-палых работ Віцебскі абласны аддзел культурна-асветных устаноў праёў двухдзённую нараду сваіх работнікаў па паліпашыню арганізацыі культурна-асветнай работы сярод сельскага насельніцтва. Для чыткі дакладаў і лекцый абласны аддзел дадаткова вылучыў пяць няштатных лектараў. У вобласці арганізавана 7 бібліятэк-перасоўка. У сельскія бібліятэкі накіраваны звыш ста тысяч экзэмпляраў мастацкай і палітычнай літаратуры. Сіламі лектарскай групы аддзела сельскага насельніцтва зроблена 690 дакладаў і лекцый. Агітацыйна-мастацкай работай абслугоўвана звыш 45 тысяч чалавек.

СКАРБНІЦА РУСКАГА МАСТАЦТВА

Рускаму Музею 50 год. У ім сабраны жывапіс, скульптура, рысункі, гравюра, мастацкі фарфар, хрусталь, мазаіка, бронза, тканіна, ювелірныя вырабы, а таксама вялікая колькасць (каля 20 тысяч) вырабаў народнага дапаможнага мастацтва.

За 50 год свайго існавання Музей ператварыўся не толькі ў скарбніцу дудных твораў рускага мастацтва, але і ва ўсенародны цэнтр прапаганды рускага рэалістычнага мастацтва. Шматлікія рэпрадукцыі з карцін Рускага Музея распаўсюджваюцца па нашай краіне. Кожны дзень залі Музея запаяняюць тысячы наведвальнікаў, якія знаёмяцца з творами выдатных рускіх мастакоў-рэалістаў — Велічэняна, А. Іванова, Фядотава, Пярова, Крамскога, Савіцкага, Шышкіна, Рэзіна, Сурыкава, Левітана, Сырова.

Нельга забыць партрэты работы Крамскога, поўныя высокага грамадзянскага пацучы, дыянальныя сцэны «перасоўнікаў», гераічныя выявы людзей рускага народа на палотнах Сурыкава («Пераход Суворана праз Альпы», «Сідан Разаў»), на ўсё жыццё запамінаецца твор Рэзіна «Бурлак» і яго поўныя вяселосці і сілы «Запарожцы».

Пачуццё патрыятычнай гордасці выклікаюць у наведвальнікаў творы Рускага Музея. Аб гэтым сведчаць шматлікія запісы і водгукі гледачоў. Скарбніца нашага нацыянальнага мастацтва, Рускі Музей з'яўляецца адначасова і сапраўдным універсітэтам культуры, што створаны са савецкім народам.

І. СТУКЕІ, навуковы супрацоўнік Рускага Музея.

„ПОЛЫМА“ № 3 і № 4

У трэціх нумары змешчана п'еса А. Маўзона «Канстанцін Заслоў», казка В. Віткі «Вавёрчына гора», «З талкаўнікаў нізкі», «Паводка», У. Корбана «Дзе байкі», нарыс П. Кавалёва «Людзі дружнай працы» (пра Мінескі трактарны завод), артыкулы: Ц. Гарбунова «Уз'яданне беларускага народа ў адзін Беларускай Савецкай дзяржавы (заключэнне)», І. Гутарава «Класікі марксізма-ленінізма пра сутнасць і спецыфіку мастацкай літаратуры», Я. Шарохавскага «Пазіцыя рэвалюцыйнай муніцыпалітэты (аб пазіцыі В. Таўлая), рэцэнзія У. Карпава «Старое і новае» — пра зборнік Я. Брыля «Неманскія казкі».

Пазія ў чаргертым нумары прадстаўлена вершам М. Танка «Агні Мінска», М. Аўрамчыка «Першае

ворыва», «Вясна», «Калгасы двор», «Дзядзька Максім», М. Гамолкі «Дзёнікі брыгадзіра», пазыма А. Бяленіча «Дарога з няволі». Часлівае друкуе апавесць П. Пестрака «Пачатак», апавяданне А. Кулакоўскага «У Гоцеці», І. Мележа «Зрусыды наперадзе» (старонкі з Бягуні, а' дзвойчы Герою Савецкага Саюза Шутава). У раздзеле літаратурна-адукацыйна змешчаны артыкулы: В. Барысенкі «Супроць нікавалістства перад буржуазнай культурай», Е. Войніча «Праграмы і падручнікі па беларускай літаратуры для сярэдняй школы», Я. Казеці «Байка ў беларускай літаратуры», М. Модзяла «А. Н. Астроўскі і беларускі тэатр» (да 125-годдзя з дня нараджэння); у раздзеле крытыкі і бібліяграфіі—рэцэнзія Ул. Шаўча на зборнік «Пасля вавёрчыцы» К. Кірзенкі.

жання, трактоўчы Мантананэ чалавек, які пагардае герцагінаго абкружэннем. Такія трактоўка, не глядзячы на тое, што яна бліжэй да драмы Гюга, чым да оперы Вердзі, цалкам апраўдана.

Партыя Спартуцал у выкананні І. Мурамцава не выклікае ніякіх прэрачэнняў з вакальнага боку. Але сцэнічнае ўвасабленне вобраза прымушае звярнуць увагу выканаўцы на поўную аднастайнасць прыёму, які ён карыстаецца. Калі глядзіш, як рухаецца па сцэне Спартуцал-Мурамцаў, мімавольні ўзнікае ў сяроднасці, што мы гэта ўжо бачылі ў Данылі-Мурамцава ў «Алесі», у мільяру-Мурамцаву ў «Русыцы» і г. д.

Добра выканана партыю Мадэле на арт. В. Фурс. Яна ўдла перадае пачуццё, якое ўзнікае пад уплывам абаяльнага, вясёлага і трохі нахайнага пакдонніка, гэтым самым шчыльней узмацняючы пачуццё Дзядзькі да герцага, якія праз шчыльную паглядзе за ім. Артыстка Г. Цэпава ў гэтай ролі пераканаўча сцэнічна, але ёй неабходна прапрацаваць над вакальнымі бокан партыі, не заўсёды чыста і інтануемай.

Астатнія артысты (асобна хвацця адначасна Я. Бжаснінскую ў ролі Дзядзькі-камерысты і В. Мегарскага—Ворса-прыдворнага) свае невялікія партыі ў оперы выконваюць удала, садзейнічаючы поспеху гэтай цікавай спектакля.

Галоўны рэдактар М. ГОРЦАФ. Рэдакцыя: П. ПАНЧАНКА, А. КУЧАР (нам. рэдактара), М. ПАСЛЯДОВІЧ, Я. РАМАНОВІЧ, М. КАЦАР, К. САННІКАУ, П. ПАДКАВЫРАТ, М. БЛІСЦІВАТ.

ПАТРЫЯТЫЧНЫ ЎЗДЫМ

— Я ад думкі вітаю пастанову аб выпуску Трэція Дзяржаўная пазыкі аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР і рэдакцыю падпісваюцца на 200% месячнага заробку, — кажа ў многалюдным мітынгі ў Беларускай Дзяржаўнай Універсітэце студэнт першага курса гістарычнага факультэта Іван Відалявіч Алейнік.

— Дачку сваю сродкі ў пазыку дзяржаве, я жадаю, каб мая краіна, нашы савецкія людзі жылі лепш і прыгажэй за ўсіх на свеце.

Студэнт, прафесарска-выкладчыцкі клас адміністрацыйна-тэхнічнай работніцкай актыва разгарнулі падпіску. На працягу двух гадзін падпіска на пазыку па ўніверсітэце была амаль поўнаасо рэалізавана. Яна складала 838 тысяч 737 рублёў.

Акадэмік Пераў падпісаўся на 150 процантаў месячнага заробку — на 9 тысяч рублёў, прафесар Асіпенка — на 7500 рублёў, Н. Рагозім — на 6 тысяч рублёў. Большым на месячны заробку пазыку падпісаліся аспіранты, усё студэнты першага курса географічнага, а таксама хімічнага факультэтаў.

Пасляхода прайшла падпіска на новую пазыку ў Беларускай Дзяржаўнай тэатральнай інстытуцыі. Падпіска ахоплены ўсе педагогі і студэнты. Большасць з іх дала ў пазыку краіне звыш месячнага заробку.

Дырэктар інстытута тав. І. Прыс і прафесар Я. Мірошчэ падпісаліся на 7.500 рублёў кожны, дацэнт С. Новак — на 4.200 рублёў, прафесар Б. Мардынаў—на 4000 рублёў, кандыдат філалагічных навук С. Карабан—на 2.500 рублёў.

На 100 процантаў свайго месячнага заробку падпісаўся педагог Ул. Нафёд, сталініскі стыпендыят А. Бутакоў — на 120 процантаў свайго стыпендыя.

Пасля аб'яднання на радыё пастановы Савета Міністраў СССР аб выпуску 3-й Дзяржаўная пазыкі аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР і рэдакцыю падпісваюцца на 200% месячнага заробку, — кажа ў многалюдным мітынгі ў Беларускай Універсітэце студэнт першага курса гістарычнага факультэта Іван Відалявіч Алейнік.

— Дачку сваю сродкі ў пазыку дзяржаве, я жадаю, каб мая краіна, нашы савецкія людзі жылі лепш і прыгажэй за ўсіх на свеце.

Студэнт, прафесарска-выкладчыцкі клас адміністрацыйна-тэхнічнай работніцкай актыва разгарнулі падпіску. На працягу двух гадзін падпіска на пазыку па ўніверсітэце была амаль поўнаасо рэалізавана. Яна складала 838 тысяч 737 рублёў.

Акадэмік Пераў падпісаўся на 150 процантаў месячнага заробку — на 9 тысяч рублёў, прафесар Асіпенка — на 7500 рублёў, Н. Рагозім — на 6 тысяч рублёў. Большым на месячны заробку пазыку падпісаліся аспіранты, усё студэнты першага курса географічнага, а таксама хімічнага факультэтаў.

Пасляхода прайшла падпіска на новую пазыку ў Беларускай Дзяржаўнай тэатральнай інстытуцыі.

Падпіска ахоплены ўсе педагогі і студэнты.

Большасць з іх дала ў пазыку краіне звыш месячнага заробку.

Дырэктар інстытута тав. І. Прыс і прафесар Я. Мірошчэ падпісаліся на 7.500 рублёў кожны, дацэнт С. Новак — на 4.200 рублёў, прафесар Б. Мардынаў—на 4000 рублёў, кандыдат філалагічных навук С. Карабан—на 2.500 рублёў.

На 100 процантаў свайго месячнага заробку падпісаўся педагог Ул. Нафёд, сталініскі стыпендыят А. Бутакоў — на 120 процантаў свайго стыпендыя.

Пасля аб'яднання на радыё пастановы Савета Міністраў СССР аб выпуску 3-й Дзяржаўная пазыкі аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР і рэдакцыю падпісваюцца на 200% месячнага заробку.

— Дачку сваю сродкі ў пазыку дзяржаве, я жадаю, каб мая краіна, нашы савецкія людзі жылі лепш і прыгажэй за ўсіх на свеце.

Студэнт, прафесарска-выкладчыцкі клас адміністрацыйна-тэхнічнай работніцкай актыва разгарнулі падпіску.

На працягу двух гадзін падпіска на пазыку па ўніверсітэце была амаль поўнаасо рэалізавана.

Яна складала 838 тысяч 737 рублёў.

Акадэмік Пераў падпісаўся на 150 процантаў месячнага заробку — на 9 тысяч рублёў.

Прафесар Асіпенка — на 7500 рублёў, Н. Рагозім — на 6 тысяч рублёў.

Большым на месячны заробку пазыку падпісаліся аспіранты, усё студэнты першага курса географічнага, а таксама хімічнага факультэтаў.

Пасляхода прайшла падпіска на новую пазыку ў Беларускай Дзяржаўнай тэатральнай інстытуцыі.

Падпіска ахоплены ўсе педагогі і студэнты.

Большасць з іх дала ў пазыку краіне звыш месячнага заробку.

Дырэктар інстытута тав. І. Прыс і прафесар Я. Мірошчэ падпісаліся на 7.500 рублёў кожны, дацэнт С. Новак — на 4.200 рублёў, прафесар Б. Мардынаў—на 4000 рублёў, кандыдат філалагічных навук С. Карабан—на 2.500 рублёў.

На 100 процантаў свайго месячнага заробку падпісаўся педагог Ул. Нафёд, сталініскі стыпендыят А. Бутакоў — на 120 процантаў свайго стыпендыя.

Пасля аб'яднання на радыё пастановы Савета Міністраў СССР аб выпуску 3-й Дзяржаўная пазыкі аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР і рэдакцыю падпісваюцца на 200% месячнага заробку.

— Дачку сваю сродкі ў пазыку дзяржаве, я жадаю, каб мая краіна, нашы савецкія людзі жылі лепш і прыгажэй за ўсіх на свеце.

Студэнт, прафесарска-выкладчыцкі клас адміністрацыйна-тэхнічнай работніцкай актыва разгарнулі падпіску.

На працягу двух гадзін падпіска на пазыку па ўніверсітэце была амаль поўнаасо рэалізавана.

Яна складала 838 тысяч 737 рублёў.

Акадэмік Пераў падпісаўся на 150 процантаў месячнага заробку — на 9 тысяч рублёў.

Прафесар Асіпенка — на 7500 рублёў, Н. Рагозім — на 6 тысяч рублёў.

Большым на месячны заробку пазыку падпісаліся аспіранты, усё студэнты першага курса географічнага, а таксама хімічнага факультэтаў.

Пасляхода прайшла падпіска на новую пазыку ў Беларускай Дзяржаўнай тэатральнай інстытуцыі.

Падпіска ахоплены ўсе педагогі і студэнты.

Большасць з іх дала ў пазыку краіне звыш месячнага заробку.

Дырэктар інстытута тав. І. Прыс і прафесар Я. Мірошчэ падпісаліся на 7.500 рублёў кожны, дацэнт С. Новак — на 4.200 рублёў, прафесар Б. Мардынаў—на 4000 рублёў, кандыдат філалагічных навук С. Карабан—на 2.500 рублёў.

На 100 процантаў свайго месячнага заробку падпісаўся педагог Ул. Нафёд, сталініскі стыпендыят А. Бутакоў — на 120 процантаў свайго стыпендыя.

Пасля аб'яднання на радыё пастановы Савета Міністраў СССР аб выпуску 3-й Дзяржаўная пазыкі аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР і рэдакцыю падпісваюцца на 200% месячнага заробку.

— Дачку сваю сродкі ў пазыку дзяржаве, я жадаю, каб мая краіна, нашы савецкія людзі жылі лепш і прыгажэй за ўсіх на свеце.

Студэнт, прафесарска-выкладчыцкі клас адміністрацыйна-тэхнічнай работніцкай актыва разгарнулі падпіску.

На працягу двух гадзін падпіска на пазыку па ўніверсітэце была амаль поўнаасо рэалізавана.

Яна складала 838 тысяч 737 рублёў.

Акадэмік Пераў падпісаўся на 150 процантаў месячнага заробку — на 9 тысяч рублёў.

Прафесар Асіпенка — на 7500 рублёў, Н. Рагозім — на 6 тысяч рублёў.

Большым на месячны заробку пазыку падпісаліся аспіранты, усё студэнты першага курса географічнага, а таксама хімічнага факультэтаў.

Пасляхода прайшла падпіска на новую пазыку ў Беларускай Дзяржаўнай тэатральнай інстытуцыі.

Падпіска ахоплены ўсе педагогі і студэнты.

Большасць з іх дала ў пазыку краіне звыш месячнага заробку.

Дырэктар інстытута тав. І. Прыс і прафесар Я. Мірошчэ падпісаліся на 7.500 рублёў кожны, дацэнт С. Новак — на 4.200 рублёў, прафесар Б. Мардынаў—на 4000 рублёў, кандыдат філалагічных навук С. Карабан—на 2.500 рублёў.

На 100 процантаў свайго месячнага заробку падпісаўся педагог Ул. Наф